

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในคดีอาญา
ชื่อผู้เขียน	รักสิทธิ์ ไวติ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงการกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในคดีอาญา เนื่องจากการพิจารณาคดีอาญาโดยระบบของคณะถือเป็นแนวทางสำคัญในอันที่จะตรวจสอบถ่วงดุลการทำหน้าที่ของผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะเพื่อให้การพิจารณาคดีอาญาของศาลเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม และทำให้คู่ความตลอดจนสังคมเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมทางอาญายิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในหลายๆ ประเทศก็มีการพิจารณาคดีอาญาโดยระบบของคณะเช่นกัน ซึ่งสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในคดีอาญาสำหรับแต่ละประเทศก็คือ เขตอำนาจศาล โดยสิ่งที่เป็นตัวกำหนดเขตอำนาจศาลก็คือ อัตรာโทษนั่นเอง

จากการศึกษาพบว่าในประเทศฝรั่งเศสและเยอรมนีนั้นมีการกำหนดเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาในชั้นต้นออกเป็นหลายศาล แต่ละศาลจะมีอำนาจพิจารณาคดีอาญาที่มีอัตรာโทษต่างกันไป โดยศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีที่มีอัตรာโทษสูงก็จะมีจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะมากกว่าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีที่มีอัตรာโทษต่ำกว่า และจำนวนผู้พิพากษาที่กำหนดไว้นั้นก็จะป้องกันปัญหาเรื่องการหาเสียงข้างมากในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีไม่ได้ ส่วนประเทศอังกฤษนั้นกำหนดเขตอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาในชั้นต้นเป็นสองศาล โดยแต่ละศาลจะใช้วิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของความผิดและอัตรာโทษ แต่ในศาลที่พิจารณาคดีที่มีอัตรာโทษสูงก็กำหนดให้มีจำนวนผู้พิพากษามากกว่าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีที่มีอัตรာโทษต่ำกว่าและมักกำหนดเป็นจำนวนคู่เช่นเดียวกับฝรั่งเศสและเยอรมนี

ส่วนประเทศไทยนั้นมีการกำหนดเรื่องเขตอำนาจศาลและองค์คณะผู้พิพากษาไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งในช่วงแรกที่ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมนั้น ประเทศไทยยังมีผู้พิพากษาไม่มาก ดังนั้น ในศาลแขวงซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีที่มีอัตรာโทษไม่สูงมากจึงกำหนดให้มีผู้พิพากษาคณะเดียวเป็นองค์คณะ ส่วนในศาลชั้นต้นอื่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา

คดีอาญาที่มีอัตราโทษสูงกว่าศาลแขวงก็กำหนดให้มีผู้พิพากษาอย่างน้อย 2 คน เป็นองค์คณะ และถ้าหากผู้พิพากษาไม่อาจนั่งพิจารณาคดีองค์คณะได้ก็ให้เชิญข้าราชการมานั่งเป็นสำรองผู้พิพากษาเพื่อให้ครบองค์คณะ แต่ในปัจจุบันซึ่งปริมาณผู้พิพากษามีมากขึ้นแล้ว พระธรรมนูญศาลยุติธรรมก็ยังคงกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่จะเป็นองค์คณะไว้เช่นเดิมมิได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด อันนำไปสู่ปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหาการแทรกแซงความเป็นอิสระของผู้พิพากษา อันเนื่องมาจากการกำหนดจำนวนที่ไม่แน่นอน ปัญหาการหาเสียงข้างมากไม่ได้ เนื่องจากกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะเป็นจำนวนคู่ ตลอดจนปัญหาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเกิดความผิดพลาดและการคุ้มครองสิทธิของจำเลยอันเนื่องมาจากการกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะไม่เหมาะสมกับความร้ายแรงของความผิด อีกทั้งในกรณีที่ผู้พิพากษาไม่อาจนั่งพิจารณาคดีให้ครบองค์คณะได้ ก็ได้กำหนดให้ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้นตรวจสอบจำนวนและเข้าร่วมลงชื่อทำคำพิพากษาต่างๆ ที่มีได้นั่งพิจารณาคดีนั้นๆ อีกด้วย

เมื่อการพิจารณาคดีโดยระบบองค์คณะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้คดีนั้นๆ ได้รับการตรวจสอบโดยละเอียดรอบคอบเพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดคดีถูกต้องและเป็นธรรมที่สุด จึงควรที่จะมีการแก้ไขพระธรรมนูญศาลยุติธรรมโดยกำหนดจำนวนผู้พิพากษาที่จะเป็นองค์คณะให้มีความแน่นอนและกำหนดเป็นจำนวนคี่ อีกทั้งจำนวนที่กำหนดนั้นควรให้มีความเหมาะสมกับความร้ายแรงของความผิดด้วย และควรกำหนดให้มีผู้พิพากษาสำรองเข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีตั้งแต่ต้น เพื่อที่ว่าหากผู้พิพากษาคนใดคนหนึ่งไม่สามารถนั่งพิจารณาคดีต่อไปให้ครบองค์คณะได้ ผู้พิพากษาสำรองจะได้เข้าปฏิบัติหน้าที่แทนโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานแต่อย่างใด

Thesis Title	The Number of Judges in a quorum in Criminal Cases
Author	Raksit Waitee
Thesis Advisor	Professor Dr.Udom Rathamarit
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study about the number of judges in a quorum in criminal cases. Since the criminal trial by the quorum of judges system is the principal approach for check and balance the correct and fair of the court adjudication, and make the party trust in criminal justice. Many countries also handle the quorum of judges system in their countries and the important thing that affect to the number of judges in a quorum is the jurisdiction that was classified by the penalty.

The Study found that the criminal jurisdiction in France and Germany was variously classified so there are various criminal trial courts in their countries, the court that has the authority in high penalty cases adjudication require more judges in a quorum than the court that has the authority in low penalty cases adjudication. And also the number of judges was specified as the odd numbers to prevent the problem of finding the majority in adjudication. In England, the criminal trial courts' jurisdiction was classified into two courts and each courts handle different procedures depend on the seriousness of guilt and penalty. And the same as France and Germany, the court that has the authority in high penalty cases adjudication require more judges in a quorum than the court that has the authority in low penalty cases adjudication, and the number of judges was also specified as the odd numbers.

In Thailand, the jurisdiction and the quorum of judges were legislated in Law on Court System. In the promulgation of the first Law on Court System, there are rare judges in Thailand thereby the law determined that in the District Court that has the authority in low penalty cases adjudication required only a judge in a quorum, but in other trial courts that has the authority in high penalty cases adjudication required at least

2 judges in a quorum, provided the judges in a quorum could not appear in the hearing they might be invite the government officers to be a part of the quorum in hearing. However, at present, the amount of judges are increased while the number of judges in a quorum in each criminal trial courts in Law of Court System still be as it was and this lead the criminal justice to several issues including the interference of the independence of the judiciary due to the indefinite number of judges, the problem of finding majority in adjudication due to the number of judges in a quorum is the even numbers and the mistake of adjudication and the right of defendant's protection problems due to unsuitable number of judges in a quorum for the seriousness of guilt. Moreover, in case of incomplete quorum in adjudication, they allowed the administrative judge in a trial court to examine the case file and make a sentence even the judge was not participate in hearing.

Because of the objective of the criminal trial by the quorum of judges system is the cases cautious examination thus The Law on Court System should be modified by prescribe the number of judges in a quorum definitely and as the odd numbers and the number of judges in a quorum should be suitable for the seriousness of guilt. Besides, the law should prescribe the reserved judge for the hearing in order to substitute in case of incomplete quorum in adjudication without problems of hearing.